

Pokyny predsedu PMK k vytvoreniu prenosnej pomôcky na určovanie druhov húb a k ich fotografovaniu

K tomu, aby ste správne určili nájdenú hubu, musíte na mieste popísať a zaznamenať znaky, ktoré ste na nej zistili. V prvom rade zapíšte, či je delená na klobúk a stopku, či je rúrkovitá, lupeňovitá alebo iná, či rastie samostatne, v skupine, trse, v kruhu, na zemi nad zemou alebo pod zemou. Popíšte okolie nálezu. Zaznamenajte deň, mesiac a rok nálezu, nadmorskú výšku, orientáciu na svetové strany. Ak máte so sebou mapu, zaznamenajte nález ceruzkou aj do nej (každému druhu priradíte jedno číslo – číslovanie si vytvorte sami vždy v poradí, v akom ste jednotlivé druhy našli a popísali, toto číslovanie zapíšte aj do mapy). Vyfoťte hubu (huby) tak, ako rastie, potom ju vyberte z podkladu, očistite od nečistôt tak, aby bolo vidieť bázu huby s prípadnými zvyškami podhubia a znovu vyfoťte. Samostatne foťte spodok klobúka. Fotenie zopakujte aj po priečnom reze celej plodnice. Ďalšiu fotku urobte, ak na reze alebo po poranení nastanú zmeny vo farbe, či dôjde k vypúšťaniu mlieka. Ak sa dá, popíšte farbu výtrusov (na zemi, na susedných plodniciach, na prsteni, na hlúbiku). Ak to nie je možné, zistite farbu výtrusov doma tak, že položíte klobúk spodnou stranou na papier (farebné výtrusy na bielom papieri, biele výtrusy na čiernom – tmavom papieri).

V pomôcke rozpracujte (ofoťte z kníh, nakreslite, popíšte, ...) tvar klobúka, povrch klobúka, okraj klobúka, tvar lupeňov (rúrok), ostrie lupeňov, iné vlastnosti lupeňov (pružnosť, lámavosť, ...), ich pripojenie k stopke (platí to aj o rúrkach), tvar hlúbika, povrch hlúbika, pozdĺžny rez hlúbika, či je na hlúbiku prsteň (jeho zvyšky) a nakoniec rozpracujte hľuzu (bázu) hlúbika. Mali by ste rozoznávať farby, vône a chute húb (existujú oficiálne vzorkovníky týchto znakov - pre vás stačí, ak ich budete vedieť prirovnávať k vám známym).

Na vytvorenie takejto pomôcky si musíte nájsť odbornú literatúru, ktorá bude jednotlivé znaky popisovať čo najpodrobnejšie. Vhodné je čerpať z viacerých zdrojov. Vôbec to neznamena, že musíte minúť stovky eur na atlasy húb. Riešením je aj nákup staršej literatúry z antikvariátu, z výpredaja v knižniciach. Rovnako si knihy môžete požičať od známych či z knižníc. Hľadajte knihy od slovenských autorov a slovenské preklady od českých, nemeckých, rakúskych, švajčiarskych či iných autorov (Dermek, Smotlacha, Lizoň, Hagara, Červenka, Kotlaba, Pouzar, Příhoda, Angelika Lang, Fluck a pod.). Kúpte si aspoň 2 atlasy z ktorých aspoň jeden by mal byť vhodný na nosenie do prírody. Najdôležitejšie údaje o hubách nie sú na fotografiách, ale spravidla v texte na začiatku knihy a v popise pri fotografii. Žiadna skratka v poznaní neexistuje. Spoliehať sa na mobilnú aplikáciu môže byť až život ohrozujúce. Je to tiež skratka (barla), ktorá vám pomôže k degradácii mozgu, lebo sa nič nemusíte učiť ani si pamätať. Aplikácia vám môže pomôcť len, ak ju použijete na potvrdenie toho, čo ste našťudovali a popísali sami, a to len vtedy, keď ste huby fotili správne a keď huba má v konkrétnom prípade typické znaky pre daný druh. Až potom vám aplikácia môže určiť, o akú hubu ide. Spravidla vám určí skupinu húb s podobnými znakmi. U huby s nezameniteľnými znakmi je presné určenie druhu pre človeka aj aplikáciu jednoduché. Pre

popis a určenie druhu húb je dôležité poznať aj bežnú dobu rastu (sú na to tabuľky) a miesto rastu (nadmorská výška, substrát, vlhkosť prostredia, viazanosť na inú rastlinu a pod.).

Ak by som vám takúto pomôcku vytvoril sám, zabil by som vo vás schopnosť samostatne hľadať a vyberať si informácie, ktoré sú pre vás dôležité. Ak si z literatúry vyberiete neúplné informácie, alebo si dáte poradiť od nekompetentného človeka, potom aj úspechy v určovaní jednotlivých druhov húb budú minimálne až nulové. Nebezpečné je, ak by ste pochybné vedomosti použili pri rozhodovaní o zaradení húb do vášho jedálneho lístka.

Poctivo a možno aj namáhavo spracovaná pomôcka vám bude slúžiť do konca života a zaistí vám bezpečné využívanie húb vo vašej kuchyni. Určite vám poslúži aj pri príprave vašich nasledovníkov. Jej zmyslom je mať vždy poruke prehľadný systém rozlišovacích znakov. Hodiť do prírody s ťažkým nákladom atlasov je nepraktické ba až nemožné. Nie všetko si človek zapamätá a dlhodobo uloží vo svojej hlave, preto sa nehanbite zapisovať si všetko, čo vám v budúcnosti pomôže s identifikáciou nejakej už skôr určenej huby. Odkladajte si vaše zápisky k vami spracovanej pomôcke. Nie je hanbou zabúdať, ale je hanbou, ak svoju pamäť nedoplňam novými či staronovými informáciami.

Samozrejme, ak budete potrebovať konzultovať štruktúru, rozsah, obsah, či správnosť vašej pomôcky, môžete sa na mňa kedykoľvek obrátiť. Verím, že ústretoví budú aj obaja zástupcovia.

Výbava hubára (člena PMK) potrebná k poznávaniu húb v prírode, k pomoci pri mapovaní ich výskytu, k pomoci pri výstave húb a pri spolupráci na napísaní príručky pre praktického hubára:

1. Príručný atlas húb a vaša pomôcka
2. Košík na bezpečne popísané a určené jedlé huby
3. Batoh s košom (vedrom, krabicou) na uloženie a prepravu jedovatých, nejedlých a neznámych húb, ktoré ste nedokázali dostatočne popísať a určiť na mieste (jednotlivé huby balíme do krabičiek, papierových sáčkov či do papiera aby sa nepoškodili alebo nezmiešali, k hubám pribalíme časť porastu, vetvičku s lístím, ihličím prípadne lístok s popisom miesta nálezu).
4. Fotoaparát (mobil)
5. Zapisník, pero, ceruza, krajčírsky meter (pásmo), lupa
6. Mapa, kompas (buzola), výškomer (aplikácia v mobile na určenie GPS súradníc)
7. Hubársky nôž, väčší nôž (dýka) na rez huby, sekerka (sekáč) na odobratie drevokaznej huby
8. Hubárska palica na oporu, na dvíhanie vetiev stromov a pod.